

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר טכנולוג חלב עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של טכנולוג חלב. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- 1 וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא טכנולוג חלב?

זה הוא אדם בעל רקע טכני ומדעי הקשור בחקלאות, אשר עובד במחלבה, באגודה חקלאית או במשרד החקלאות, וכדומה, ומפתח על סמך הידע שלו שיטות חדישות ומשופרות לייצור, שימוש וניצול של חלב, גבינה, גלידה ומוצרי חלב אחרים.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- טכנולוג החלב יכול להיפגע בצורה חמורה על ידי הבהמות בזמן טיפולו בהן.
- טכנולוג החלב יכול להחליק, לנפול, להתנגש במבנים, וכדומה, במיוחד בעת עבודתו במשקי החלב שחלקם מוזנחים והתאורה שלהם לקויה.
- טכנולוג החלב נתון לסיכונים דומים לאלה של עובדים טכניים אחרים העובדים במשק החלב.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1

החלקות, מעידות ונפילות במישור (במיוחד, החלקה על רצפות רטובות וחלקלקות במחלבות, חדרי חליבה ותחנות ריכוז-חלב), או בזמן טיפוס על מדרגות ו/או סולמות

היפגעות מעצמים נופלים, תוך כדי הטיפול בהם
היתקלות בגופים נייחים, או פגיעה מחלקים נעים (מכונות וחלקי מכונות)
היפגעות ממאמץ-יתר או תנועה מזיקה
היפגעות על ידי הבהמות (נשיכות, שריטות, בעיטות וכו')

2

סיכונים פיזיקליים

היפגעות מחשיפה לרמות רעש גבוהות (ממערבלים וממגרסות, מצידוד חליבה ומבעלי חיים)
חשיפה לגורמי סביבה (חום, קור, לחות, קרינת UV) בזמן העבודה בחוץ (למשל במרעה)
רוחות פרצים וטמפרטורות נמוכות בעת עבודה באסמים, במחלבה ובמבנים קרים אחרים

סיכונים כימיים

3

דלקות עור וגירוי מערכת הנשימה כתוצאה ממגע עם חומרי ניקוי, שטיפה וחיטוי עם האדים שלהם, ועם כימיקלים שונים

גירוי העיניים ומערכת הנשימה ע"י החומרים המוספים לתחמיץ (חומצה פורמית)

סיכונים ביולוגיים

4

זואונוזות (מחלת דרכי העיכול, הפרעות נשימתיות, דלקות-עור אשר הן שכיחות הן אצל בני אדם והן אצל בע"ח) ואשר נגרמות על ידי מגע ישיר או עקיף עם חיות חולות, עם זבל בע"ח או עם שתן ומצע של בע"ח, או באמצעות מוצרי בע"ח, או ע"י מים, קרקע וצמחים מזוהמים
מגע עם מיקרואורגניזמים שונים בזמן פיתוח מוצרים חדשים

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

כאבי-גב ובעיות שריר-שלד אחרות הנובעות מתנוחות עבודה גרועות, ומתנועות חוזרות ונשנות בזמן ביצוע עבודות מעבדה ומשרד
אי-נוחות וירידה ביעילות העבודה, הנגרמים על ידי תאורה לקויה
מעמס פסיכולוגי כתוצאה מן האחריות לפיתוח מוצרים חדשים שיעמדו בתחרותיות של תנאי השוק המשתנים, והרצת טכנולוגיות ייצור משופרות הצריכות לעמוד במבחן היעילות

רשימת אמצעי המניעה

- 1 השתמש בנעליים בעלות סוליות בלתי מחליקות
- 2 נקוט באמצעי בטיחות נאותים בזמן הטיפול בבהמות; קח בחשבון התנהגות לא צפויה של הבהמות; במידת הצורך התייעץ עם וטרינר
- 3 השתמש בצידוד מגן אישי
- 4 במידת הצורך יש להשתמש בכפפות בזמן המגע בבעלי החיים

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)
מדען-חלב; טכנולוג-מחלבה;

הגדרה ו/או תאור העיסוק

מיישם את עקרונות הבקטרילוגיה, הכימיה, הפיזיקה, ההנדסה והכלכלה כדי לפתח שיטות חדישות ומשופרות לייצור, שימוש וניצול של חלב, גבינה, גלידה ומוצרי חלב אחרים: מבצע ניסויים הקשורים בנושאים כמו מניעת גידול מספר החיידקים בחלב תוך כדי הטיפול והעיבוד שלו, שיפור שיטות הפסטור, ותכנון של חומרי אריזה, ציוד מחלבה או מוצרי אספקה טובים יותר. יכול להתמחות בהתאם לסוג המוצר, כדוגמת גלידה או גבינה, או בהתאם לפעילות הפונקציונלית, כגון מחקר תברואי או בעיות של אחסון (טכנולוג מחלבה - DOT).

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

בעל רפת חלב; בקטרילוג חלב; טכנולוג מחלבה; מדען/חוקר חלב; מהנדס חלב; מפעיל מכונות ייצור מוצרי חלב; מתקן ציוד חליבה; נהג רכב חלוקת חלב; עובד מחלבה מיומן; עובד תחנת ריכוז-חלב; רפתן.

מטלות

בדיקה (של פרות); ביצוע (בדיקות מעבדה, טיפולים, ניסויים); גריסה (מזון); דיווח; האכלה; הכנה (מזון); הפעלה (מכונות); התמחות (בנושאים ספציפיים); הפצה (מידע, ציוד); חיטוי; חיסון; טיפול (בציוד, בפרות,...); יישום (ידע טכני); נהיגה; ניהול (מסמכים, סקרי שדה); עיקור; ערבוב (מזון); פיזור (תחמיץ, מזון); פיתוח (שיטות ייצור ושימור); שינוע; שיפור (שיטות); שמירה (נתונים, מידע); שקילה.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

ציוד מעבדתי לביצוע מחקרים ובדיקות במסגרת העבודה לשיפור תהליכי הייצור ולפיתוח טכנולוגיות חדשות; ציוד משרדי; מחשבים; וכו'.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

מחלבות (כולל מעבדות לחלב ומוצריו); חדרי חליבה; מפעלים למוצרי חלב; תחנות ריכוז-חלב;

מראי מקום

Safety and Health in the use of Agrochemicals: A Guide. ILO; Geneva' 1991.
Rautiainen, R., Kivikosti, T.: Safety on Farm. Farmer's Social Insurance Institution, Helsinki, 1992 (in Finnish)
Murphy, D.J.: Safety and Health for Production Agriculture. ASAE Textbook Number 5, Amer. Soc. Agric. Engin., 1992.
Brown, A., Lawler, D.: Rural Safety, Machinery, Stock & General Hazards. Riverwood, NSW, Australia, 1994.
Soffe, J.: The Agricultural Notebook. Ed. 19, Oxford, England, 1995.
Manninen, P.: Risk Factors of Musculoskeletal Disorders and Work Disability among Finnish Farmers. The Social Insurance Institution, Finland, Studies in Social Security and Health 14, Helsinki, 1996.
Langley, R.L., et al: Safety and health in agriculture' forestry and fisheries; Government Institutes, Rockville, Md., 1997.